

Fokus på vinteroperasjoner

Luftfarten i Norge opererer i et utfordrende klima. Gjennom prosedyrer, utstyr og regelverk har vi et sikkerhetsnett for å håndtere dette på best mulig måte. De siste årene har vi likevel registrert at de klimatologiske utfordringene for luftfarten, både på lufthavner i Europa og i Norge relatert til vinterforhold, har opptrådt hyppigere. I fremtiden kan vi forvente at denne type utfordringer skjer hyppigere og sterkere. Vinterforberedelser på den enkelte lufthavn bør derfor starte i god tid.

Luftfartstilsynet har mottatt et økende antall rapporter i kategorien "Vær". Mye av dette skyldes økt vilje til rapportering blant annet fra flyoperativt og flysikringspersonell, men vi ser også en generell økning i hendelser relatert til ulike værforhold.

Fremtidige klimaendringer for luftfarten fører til kraftigere lavtrykk, sterkere vind og sidevind som gjerne kommer fra nye uvante retninger, mer nedbør, særlig intens nedbør som igjen fører til flere tilfeller med ising på luftfartøy og utfordringer for enkelte flyplasser som vil få mer snø.

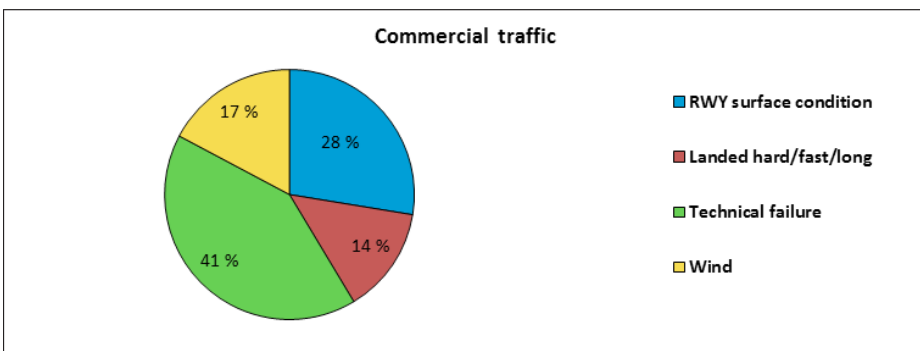
Mer snø stiller også større krav til vintervedlikehold og brøyteberedskap. Det forventes hyppigere temperatursvingninger rundt 0°C, og dette vil være en tilleggsutfordring for kontroll av friksjon på rullebanen.

Luftfartstilsynet oppfordrer derfor den enkelte flyplass til i god tid å starte planlegging og forberedelser i forkant av årets vintersesong.

Gjennom målrettet arbeid bidrar vi i fellesskap til en sikker og samfunnstjenlig avvikling av luftfarten, også i vintermånedene.

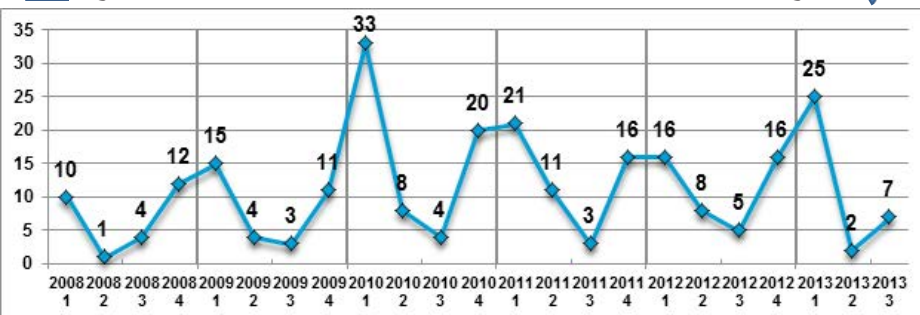

Foto Avinor

Figur 1

Figur 2

Når Luftfartstilsynet overvåker sikkerheten i Norge, følger vi også med på hendelser som involverer glatt dekke – ikke bare på rullebanen, men også på taxiveier og oppstillingsområdet.

Den mest åpenbare grunnen er at glatte baner har bidratt til flere av utforkjøringene (runway excursion) i Norge de siste årene. Ser vi på utforkjøringene i Norge de siste 10 årene ser vi at glatte baner har medvirket i flere av ulykkene og hendelsene. Selv om antallet utforkjøringene for kommersiell luftfart har hatt en positiv utvikling de siste årene vil arbeidet med å unngå glatt dekke være viktig framover. Figur 1 viser noen faktorer som bidro til 25 utforkjøringene i kommersiell luftfart siden 2001

I flere typer hendelser med lav alvorlighet inngår brøyting eller glatte baner som en faktor. Luftfartstilsynet følger også disse tilløpene i egne oversikter som fordeles på de norske flyplassene. Figur 2 viser kvartalsvis alle hendelser som handler om glatte baner og forskjellige hendelser der overflateforhold har hatt påvirkning.

Fokusområder for vinteroperasjoner

Noen lufthavner har allerede fått en liten smakebit av vinteren, mens for andre så er den like om hjørnet. Denne utgaven av Fokus er i sin helhet viet de utfordringene vinteroperasjoner medfører. Her er noen viktige fokusområder som hver enkelt lufthavn bør gå gjennom før, under og etter vinteren.

FØR

- Legge til rette og iverksette opplæring eller repetisjon for de ansatte, innleide vikarer og innleide firma
- Erfaringer og hendelser fra tidligere vinterdrift
- Bli kjent med at vintervedlikeholdet skal utføres iht. BSL E 4-2
- Gjennomgang av lokale prosedyrer for utøvelse av vintervedlikehold
- Klargjøring og kontroll av kjøretøy, materiell, reservedeler, strø sand, kjemikalier og telling av lager
- Ta en gjennomgang på hvilken risiko vintervedlikeholdet representerer

UNDER

- Kommunikasjon med andre kjøretøy og LTT.
- Forebyggende arbeid tilknyttet Runway Incursion
- Prioritering av hvor det skal brøytes
- Utforming av brøytekanter, profiler og banepreparering
- Merking, skilting og lys
- Rapportering av baneforhold
- Vedlikehold av materiell og utstyr
- Telling av lager for sand og kjemikalier

ETTER

- Utføre kartlegging og dokumentasjon av erfaringer
- Gjennomgang av hendelser og rapporter
- Gjennomføre vedlikehold på materiell og utstyr
- Telling av reservedeler, sand, kjemikalier og bestillinger til neste vinter

Foto: Gaute Bruvik/Avinor